

Postanowienie z dnia 10 maja 2007 r., III CZP 32/07

Na postanowienie sędziego-komisarza w przedmiocie wprowadzenia syndyka w posiadanie majątku upadłego zażalenie nie przysługuje.

Sędzia SN Józef Frąckowiak (przewodniczący)

Sędzia SN Katarzyna Tyczka-Rote

Sędzia SN Hubert Wrzeszcz (sprawozdawca)

Sąd Najwyższy w sprawie postępowania upadłościowego "K.L.K.L.", sp. z o.o. w W. w przedmiocie zażalenia syndyka na postanowienie sędziego komisarza z dnia 18 września 2006 r. po rozpoznaniu w Izbie Cywilnej na posiedzeniu jawnym w dniu 10 maja 2007 r. zagadnienia prawnego przedstawionego przez Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie postanowieniem z dnia 21 lutego 2007 r.:

"Czy art. 174 Prawa upadłościowego i naprawczego ma zastosowanie jedynie do osoby upadłego bądź osób uprawnionych do jego reprezentacji, czy również do wszystkich osób które w dniu ogłoszenia upadłości zajmują majątek upadłego?"

odmówił podjęcia uchwały.

Uzasadnienie

W toku postępowania upadłościowego, obejmującego likwidację majątku upadłego, syndyk masy upadłości wystąpił do komornika z wnioskiem o wprowadzenie go – na podstawie art. 174 ust. 1 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe i naprawcze (Dz.U. Nr 60, poz. 535 ze zm. – dalej: "Pr.u.n.") – w posiadanie nieruchomości położonej w K. przy ul. K. nr 3a. Komornik, po bezskutecznym wezwaniu Jadwigi G. do dobrowolnego wydania nieruchomości, umorzył postępowanie. Wprowadzenie syndyka w posiadanie majątku upadłego na podstawie art. 174 ust. 1 Pr.u.n. nie dotyczy – jego zdaniem – sytuacji, w której syndyk, po objęciu majątku upadłego i pozostawieniu go w posiadaniu osoby trzeciej na uzgodnionych zasadach, później napotyka na przeszkody ze strony tej osoby w objęciu majątku upadłego w posiadanie. Syndyk w skierowanej do

sędziego-komisarza skardze na czynności komornika wniósł o uchylenie orzeczenia o umorzeniu postępowania i nakazanie komornikowi wprowadzenia go w posiadanie wymienionej nieruchomości. Sędzia-komisarz postanowieniem z dnia 18 września 2006 r. oddalił skargę syndyka masy upadłości zarówno na bezczynność komornika, jak i na umorzenie postępowania. Jego zdaniem, syndyk nie może domagać się wprowadzenia w posiadanie majątku upadłego na podstawie art. 174 ust. 1 Pr.u.n., jeżeli utracił władztwo nad tym majątkiem po ogłoszeniu upadłości. Wyraził też pogląd, że art. 174 ust. 1 Pr.u.n. ma zastosowanie wobec każdej osoby zajmującej majątek upadłego w chwili ogłoszenia upadłości.

Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy w Warszawie, rozpoznając zażalenie syndyka na postanowienie sędziego-komisarza, przedstawił – na podstawie art. 390 k.p.c. w związku z art. 222 zdanie drugie i art. 229 Pr.u.n. – przytoczone na wstępie zagadnienie prawne.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Ustawodawca, przyznając sądowi drugiej instancji uprawnienie do przedstawienia Sądowi Najwyższemu zagadnienia prawnego na podstawie art. 390 § 1 k.p.c., uzależnił skuteczność skorzystania z niego od wystąpienia w sprawie poważnych wątpliwości prawnych oraz niezbędności oczekiwanej odpowiedzi dla rozstrzygnięcia sprawy (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 17 grudnia 1991 r., III CZP 129/91, „Przeгляд Sądowy” 1994, nr 3, s. 76 oraz z dnia 27 sierpnia 1996 r., III CZP 91/96, OSNC 1997, nr 1, poz. 9).

Należy też przypomnieć, że instytucja pytań prawnych – co podkreślił Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 30 marca 1999 r., III CZP 62/98 (OSNC 1999, nr 10, poz. 166) – prowadząca do związania sądów niższej instancji w danej sprawie poglądem Sądu Najwyższego, zawartym w podjętej uchwale, jest wyjątkiem od konstytucyjnej zasady podległości sędziów tylko Konstytucji i ustawom (art. 178 ust. 1 Konstytucji). Ze względu na tę wyjątkowość, powinna być zatem stosowana w sposób jak najbardziej ścisły, bez żadnych koncesji na rzecz argumentów o nastawieniu celowościowym i utylitarnym.

Przedstawione zagadnienie prawne nie spełnia wymagania niezbędności oczekiwanej odpowiedzi dla rozstrzygnięcia sprawy. Zostało ono przedstawione Sądowi Najwyższemu w związku z rozpoznawaniem zażalenia – przez sąd upadłościowy jako sąd drugiej instancji – na postanowienie sędziego-komisarza wydane po rozpoznaniu skargi na czynności komornika. Rzecz w tym, że zgodnie z

art. 222 ust. 1 Pr.u.n. zażalenie na postanowienie sędziego-komisarza przysługuje w wypadkach wskazanych w ustawie. Tymczasem nie ma przepisu ustawy, który przewidywałby zażalenie na postanowienie sędziego-komisarza wydane po rozpoznaniu skargi na czynności komornika. Regulując w Prawie upadłościowym i naprawczym wprowadzenie syndyka w posiadanie majątku upadłego przez komornika sądowego, ustawodawca przewidział jedynie zażalenie na postanowienie sędziego-komisarza o zwrocie kosztów wprowadzenia syndyka w posiadanie majątku upadłego (art. 174 ust. 3 Pr.u.n.).

W literaturze i w orzecznictwie przyjmuje się, że art. 222 ust. 1 Pr.u.n. nie reguluje wyczerpująco kwestii dopuszczalności zażalenia w postępowaniu upadłościowym, ponieważ w zakresie określonym w art. 229 Pr.u.n. do postępowania upadłościowego znajdują zastosowanie przepisy kodeksu postępowania cywilnego (por. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 2 marca 2005 r., OSNC 2006, nr 2, poz. 22). Wykładnia art. 222 ust. 1 Pr.u.n., dokonana w powiązaniu z art. 229 Pr.u.n., prowadzi do wniosku – jak wyjaśnił Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 2 marca 2005 r., III CZP 96/04 (OSNC 2006, nr 2, poz. 22) – że art. 222 ust. 1 Pr.u.n. ma zastosowanie do tych postanowień sędziego-komisarza, których przedmiotem są zagadnienia uregulowane przepisami postępowania upadłościowego, nie odnosi się on natomiast do postanowień rozstrzygających kwestie unormowane przepisami kodeksu postępowania cywilnego, stosowanymi odpowiednio do postępowania upadłościowego. Z tych względów przysługuje zażalenie na postanowienie sędziego-komisarza o odrzuceniu zażalenia na postanowienie, którego przedmiotem jest odmowa zwolnienia od kosztów sądowych (art. 394 § 1 k.p.c. w związku z art. 229 Pr.u.n.), kwestii stanowiącej przedmiot tego postanowienia nie regulują bowiem przepisy postępowania upadłościowego.

Do tych postanowień sędziego-komisarza nie należy postanowienie oddalające skargę na czynności komornika w przedmiocie wprowadzenia syndyka w posiadanie majątku upadłego, gdyż kwestia, która stanowi przedmiot rozstrzygnięcia tego postanowienia, została uregulowana przepisami postępowania upadłościowego. Dopuszczalność zaskarżenia tego postanowienia zażaleniem podlega zatem ocenie wyłącznie na podstawie art. 222 ust. 1 Pr.u.n., co oznacza, że wniesione w sprawie zażalenie jest niedopuszczalne, nie ma bowiem w postępowaniu upadłościowym przepisu szczególnego przewidującego możliwość jego wniesienia.

Oceny dopuszczalności omawianego zażalenia nie zmieniliby zastosowanie – na podstawie art. 229 Pr.u.n. – przepisów kodeksu postępowania cywilnego. Zaskarżone postanowienie nie jest postanowieniem kończącym postępowanie w sprawie w rozumieniu art. 394 § 1 k.p.c., zakończyło one bowiem jedynie wypadkowe postępowanie prowadzone przez komornika na podstawie art. 174 Pr.u.n. w ramach postępowania upadłościowego.

Również wykładnia historyczna i doktrynalna przemawiają na rzecz tezy, że nie przysługuje zażalenie na postanowienie sędziego-komisarza oddalające skargę na czynności komornika w przedmiocie wprowadzenia syndyka w posiadanie majątku upadłego. W okresie obowiązywania rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. – Prawo upadłościowe (jedn. tekst: Dz.U. z 1991 r. Nr 118, poz. 512 ze zm.) kwestia dopuszczalności zażalenia na postanowienie sędziego-komisarza w przedmiocie rozstrzygnięcia skargi na czynności komornika nie budziła wątpliwości, art. 88 Prawa upadłościowego stanowił bowiem – *expressis verbis* – że takie postanowienie sędziego-komisarza nie podlega zaskarżeniu zażaleniem. Po wejściu w życie Prawa upadłościowego i naprawczego w piśmiennictwie, wskazując na art. 222 ust. 1 Pr.u.n., przyjmuje się zgodnie, że na postanowienie sędziego-komisarza wydane po rozpoznaniu skargi na czynności komornika zażalenie nie przysługuje.

Reasumując, należało odmówić odpowiedzi na przedstawione zagadnienie prawne, ponieważ ze względu na niedopuszczalność zażalenia oczekiwana odpowiedź nie jest niezbędna dla rozstrzygnięcia sprawy.

Z przedstawionych powodów Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.